

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges til FM2020 at fremsætte forslag til kommissorium for en sundhedskommission. Kommissionen skal udarbejde anbefalinger til forbedringer af sundhedssystemet som helhed, herunder særligt om rekruttering, fastholdelse af personale samt samarbejde med Danmark og udlandet. Anbefalingerne skal udgøre Inatsisartuts politiske grundlag for en sundhedsreform. Faglige organisationer for alt sundhedspersonale samt andre interessenter med fagindsigt i det grønlandske sundhedsvæsen skal som minimum kunne repræsenteres i kommissionen.

(Medlem af Inatsisartut Tillie Martinussen, Samarbejdspartiet)

(1. behandling)

Demokraatit har været meget klare omkring vores ønske om en Sundhedskommission. Vi gik til valg på det i 2018, og vi har fremsat krav til Naalakkersuisut om, at en aftale om finansiering af en Sundhedskommission meget gerne skal indgå i et kommende forlig om Finansloven for 2020.

En Sundhedskommission skal efter Demokraatits opfattelse komme med anbefalinger til, hvordan vi kan indrette vores Sundhedsvæsen mere optimalt og effektivt og med mere fokus på pleje og behandling.

Alt for mange mennesker kan ganske enkelt ikke få den behandling som de har brug for, og det er bare ikke godt nok. Sygdom kan ramme os alle, og kan komme om et lyn fra en klar himmel. Derfor er det vigtigt, at vi har et sundhedssystem, der er i stand til at tage sig af os eller af vore kære, når vi bliver ramt.

Et velfungerende sundhedsvæsen skal sikre, at vi alle trygt kan henvende os, og få den pleje og behandling som vi har brug for. Det kræver, at læger og sygeplejersker i højere grad skal prioritere patientkontakten, og i mindre grad skal prioritere deres administrative opgaver. Det er en svær balance, men det nytter ikke noget, at vi blot hælder flere og flere penge i Sundhedsvæsenet. Vi skal have langt mere fokus på, at pengene også bliver brugt rigtigt.

Vi skal sikre, at man som borger får ordentlige og optimale tilbud på sundhedsområdet fra vugge til grav. Sygdom og i sidste ende døden er noget, der vil ramme os alle gennem livet. Derfor er vi nødt til at sikre, at der i disse svære situationer trods alt står et sundhedsmæssigt modtagerapparat i topklasse og venter på os. Sådan er det desværre ikke i dag, hvor vi i den grad mangler sengepladser til de alvorligt syge. Det betyder desværre, at mange pårørende oplever et dårligt og uværdigt patientforløb for deres kære. Det er vi nødt til at gøre bedre.

Derudover er det vigtigt, at en Sundhedskommission adresserer fremtidige udfordringer, og at medarbejdere i Sundhedsvæsenet samt borgerne bliver inddraget i arbejdet. For hvad er det reelt set, at befolkningen ønsker? Hvad kan Sundhedsvæsenet nu, og hvad skal det kunne i fremtiden? Hvad med det

stigende antal turister, der besøger landet – har vi et sundhedsmæssigt beredskab, der er godt nok til at håndtere en eventuel større ulykke?

For Demokraatit er det ligeledes vigtigt, at en sundhedskommission ikke bliver brugt som en undskyldning for at sidde på hænderne. Vi er nødt til at have en fælles forståelse af, at der fortsat skal investeres i Sundhedsvæsenet, mens Sundhedskommissionen arbejder.

Eksempelvis ved vi allerede nu, at vi har en massiv udfordring i forhold til at rekruttere og fastholde vitalt sundhedspersonale som læger og sygeplejersker. Her mener Demokraatit, at vi i langt højere grad skal benytte os af fast-track-ordningen for at gøre det mere enkelt at tiltrække relevant personale. Manglen på sundhedspersonale er i øvrigt ikke en udfordring vi står alene med. Verdenssundhedsorganisationen (WHO) vurderer således, at der i 2030 vil være mange omkring 9 millioner sygeplejersker på verdensplan.

Derfor skal vi som beslutningstagere forstå og anerkende, at vi i Grønland ikke står alene med disse udfordringer. Vi kan derfor ikke blot sætte os på bagbenene og forlange at vores sundhedsvæsen skal løse en masse helbredsrelevante opgaver for os med et snuetag. Vi bliver nødt til selv at bidrage til vores ve og vel. Og ved at ændre vores tanker fra en konstant mangeltænkning til ressource-tænkning kan vi rent faktisk ændre vores forståelse af afmægtighed til muligheder. Vi finder det også spændende at undersøge om virksomhederne og erhvervslivet kunne være aktive aktører i ansvaret for befolkningens generelle sundhed. Vi mener nemlig, at vi kan løfte befolkningens generelle sundhed, hvis vi i fællesskab opnår konsensus om vores forventninger til sundhedsvæsenet.

Vi skal også forholde os til rekruttering og fastholdelse. Særligt fastholdelse er vigtigt for, at vi kan sikre den bedst mulige bemanning, som også skal være med til at sætte den kvalitetsmæssige standard i behandlingen.

Eksempelvis vil man i Danmark gøre op med lægemanglen ved at give noget ekstra i lønningsposen til de læger og sygeplejersker, der arbejder i de mindre byer – det såkaldte Udkantsdanmark. Til sammenligning har vi her i landet også store rekrutterings- og fastholdelsesudfordringer især uden for Nuuk. Vi må og bør kunne give mulighed for ulempe-tillæg for både læger og sygeplejersker uden for Nuuk for at sikre en vis grad af tryghed.

På weekendens NUNAMED konference fik vi ydermere belyst, hvilke andre udfordringer vi har i vente set i lyset af den demografiske udvikling, hvor der kommer flere ældre med flere behandlingskrævende lidelser og sygdomme til følge.

Alle disse ting betyder, at vi fra Demokraatit mener, at der skal nedsættes en Sundhedskommission. Vi mener, at der skal afsættes penge hertil i forbindelse med et kommende forlig om Finansloven for 2020, og vi vil opfordre udvalget til at arbejde for dette.

Med disse bemærkninger henvises forslaget til videre behandling i Familie- og Sundhedsudvalg.